

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci rozhodl samosoudkyní Mgr. Lucií Trejbalovou v právní věci žalobce **J. S.**, bytem R.xx, L. 4, proti žalovanému **Krajskému úřadu Libereckého kraje**, se sídlem U Jezu 642/2, Liberec, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 4. 2010 č.j. OSV/111/2010/R/213,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí Krajského úřadu Libereckého kraje ze dne 1. 4. 2010, č.j. OSV/111/2010/R/213, a rozhodnutí Magistrátu města Liberec ze dne 2. 12. 2009, č.j. 84444/2009/LIB, se pro vady řízení z r u š u j í a věc s e v r a c í k dalšímu řízení žalovanému.**
- II. Žádný z účastníků n e m á p r á v o na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Ve výroku rozsudku označeným rozhodnutím žalovaného bylo podle § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, zamítnuto odvolání žalobce proti rozhodnutí Magistrátu města Liberec (dále také „magistrát“) ze dne 2. 12. 2009, kterým bylo podle § 7 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, rozhodnuto o nepřiznání příspěvku na péči žalobci.

Žalobou podanou v zákonné lhůtě se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného s tím, že je nesprávné a nezákonné. Uvedl, že má těžké zdravotní postižení, které ho výrazně limituje v možnosti samostatného pohybu. Odvolal se na lékařské zprávy a vyšetření, a to propouštěcí protokol z Krajské nemocnice, ortopedické protetiky ze dne 8. 10. 2009, psychologický nález PhDr. J.L. ze dne xx a ambulantní nález xx ze dne xx. Namítal, že posudková komise posoudila v odvolacím řízení jeho zdravotní stav bez jeho přítomnosti, nebyl vůbec přizván k vyšetření, další šetření provedeno nebylo. Žalovaný tedy nemohl

náležitě rozhodnout, neboť neměl k dispozici úplné podklady pro náležité rozhodnutí. Žalobce uváděl, v jakých konkrétních úkonech je omezen.

K podané žalobě se žalovaný písemně vyjádřil. Ve vyjádření se odvolal na záznam Magistrátu města Liberec o šetření závislosti osoby na pomoci jiné osoby a výsledek posouzení stupně závislosti od Okresní správy sociálního zabezpečení Liberec (dále jen „OSSZ“) a závěry Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí ČR - Ústí nad Labem (dále také jen „posudková komise“) s tím, že nejde o osobu, která by podle § 8 zákona o sociálních službách byla považována za závislou na pomoci jiné osoby. Žalovaný se dále odvolal na ustanovení zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, a namítal, že posudkový spis je veden odděleně a magistrát obdrží pouze výrok posudkového lékaře, který nemůže ovlivnit. Rovněž v odvolacím řízení posuzuje zdravotní stav občana posudková komise, která rozhoduje na základě posudkového spisu OSSZ, může provést vlastní vyšetření zdravotního stavu, vyžádat si další lékařské zprávy apod. Krajskému úřadu je zaslán pouze posudkový závěr a vzhledem k tomu není a nemůže být ze správních spisů magistrátu a žalovaného patrné, jakým způsobem byl posuzován zdravotní stav žalobce. S ohledem na uvedené žalovaný navrhl, aby si soud vyžádal posudkový spis žalobce u OSSZ a kompletní zdravotní posudek posudkové komise. Na závěr žalovaný navrhoval žalobu v plném rozsahu zamítnout.

Ze správního spisu předloženého žalovaným ověřil soud tyto, pro danou věc rozhodné skutečnosti:

Žalobce dne 8. 10. 2009 podal žádost o přiznání příspěvku na péči. Dne 20. 10. 2009 provedl magistrát v domácnosti žalobce šetření o závislosti osoby na pomoci jiné osoby. Ze záznamu o šetření závislosti osoby na pomoci jiné osoby vyplývá, že žalobce zvládá s pomocí 8 z 18 úkonů ze seznamu úkonů péče o vlastní osobu a nezvládne 11 úkonů z 18 ze seznamu úkonů soběstačnosti. V záznamu o šetření je uveden výsledek šetření s tím, že se navrhuje stupeň závislosti II. – středně těžká.

Dále byl ve správním spise založen výsledek posouzení stupně závislosti žalobce vypracovaný dne 27. 11. 2009 lékařkou OSSZ Liberec. Z tohoto výsledku posouzení stupně závislosti vyplývá, že žalobce není osobou, která z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je závislá na pomoci jiné fyzické osoby ve smyslu § 8 zákona o sociálních službách. V tomto výsledku lékařka OSSZ dále jen uvedla, že žalobce potřebuje pomoc pouze při 3 úkonech péče o vlastní osobu a nezvládá 6 úkonů soběstačnosti s tím, že ostatní úkony péče o vlastní osobu a soběstačnosti zvládá bez pomoci a svede je.

Poté již magistrát rozhodnutím ze dne 2. 12. 2009, č.j. 84444/2009/LIB, rozhodl nepřiznat žalobci příspěvek na péči. V odůvodnění rozhodnutí magistrát uvedl, že žalobce nelze podle § 8 zákona o sociálních službách považovat za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby, protože z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nepotřebuje každodenní pomoc nebo dohled při více než 12 úkonech péče o vlastní osobu a soběstačnosti, posuzovaných podle § 9 zákona o sociálních službách. S odkazem na posouzení stupně závislosti ze dne 27. 11. 2009 posudkovým lékařem OSSZ bylo stanoveno, že žalobce potřebuje pomoc při následujících úkonech péče o vlastní osobu a soběstačnosti, které byly

magistrátem z výsledku posouzení OSSZ ze dne 27. 11. 2009 do odůvodnění rozhodnutí přepsány.

Proti tomuto prvostupňovému rozhodnutí se žalobce odvolal a přiložil psychologický nález a ortopedicko-protetický nález. Magistrát OSSZ požádal o nové posouzení zdravotního stavu s ohledem na nově doložené lékařské zprávy k odvolání. Dne 13. 1. 2010 OSSZ magistrátu sdělila, že nebyly shledány důvody ke změně posudkového závěru a že OSSZ setrvává na výroku a odůvodnění ze dne 27. 11. 2009, protože doložený psychologický nález Dr. L ze dne xx a ortopedický nález dr. P. ze dne xx nemění závěr lékařů o dlouhodobé stabilizaci zdravotního stavu.

V odvolacím řízení byl dne 29. 3. 2010 na žádost žalovaného vypracován posudek posudkovou komisí. V tomto posudku bylo uvedeno složení komise s tím, že účastník řízení nebyl jednání přítomen a nebyl s posudkovým závěrem seznámen. Posudková komise uvedla, že provedla přezkum posouzení posudkovým orgánem prvního stupně k datu vydání napadeného rozhodnutí, protože žalovaný nepožádal o aktuální posouzení, účastník řízení v průběhu odvolacího řízení nenamítl změnu zdravotního stavu nastalou po vydání napadeného rozhodnutí a posudková komise významnou změnu zdravotního stavu účastníka řízení nezjistila. Dále bylo v posudku uvedeno, že k datu vydání napadeného rozhodnutí nešlo o osobu, která se podle § 8 zákona o sociálních službách považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nepotřebovala každodenní pomoc nebo dohled při více než 12 úkonech péče o vlastní osobu a soběstačnosti. Dále zde bylo uvedeno, že podrobnější informace o posouzení jsou obsaženy v posudkovém spisu, který posudková komise vede odděleně. Součástí posudku je i hodnocení jednotlivých úkonů péče o vlastní osobu a úkonů soběstačnosti, ze kterého vyplývá, že podle hodnocení posudkové komise žalobce nezvládá samostatně 4 úkony ze seznamu úkonů péče o vlastní osobu a samostatně nezvládá 11 úkonů ze seznamu úkonů soběstačnosti.

Na základě vydaného posudku již bylo vydáno žalovaným žalobou napadené rozhodnutí. V tomto rozhodnutí se žalovaný odvolal na závěry posudkové komise ze dne 29. 3. 2010. Žalovaný konstatoval složení komise a uvedl, že z posudku vyplývá, že žalobce není osobou, která se podle § 8 zákona o sociálních službách považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nepotřebuje každodenní pomoc nebo dohled při více než 12 úkonech péče o vlastní osobu a soběstačnosti. Žalovaný poté převzal hodnocení jednotlivých úkonů tak, jak bylo uvedeno v posudku posudkové komise. Svě odůvodnění uzavřel tím, že s přihlédnutím k posudku posudkové komise, který je jedním ze základních důkazních prostředků v řízení, rozhodl žalovaný tak, jak je uvedeno ve výroku napadeného rozhodnutí.

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí a řízení jeho vydání předcházející v řízení podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), v rozsahu a z hlediska námitek žalobce s tím, že byl vázán skutkovým i právním stavem v době rozhodování správního orgánu v souladu s § 75 odst. 1, odst. 2 s. ř. s. Soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

V řízení o příspěvku na péči je možné podle § 7 zákona o sociálních službách poskytnout příspěvek osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby za účelem zajištění potřebné pomoci. Nárok na příspěvek má osoba, která splňuje předpoklady uvedené v § 4 odst. 1 uvedeného zákona, která z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc jiné fyzické osoby při péči o vlastní osobu a při zajištění soběstačnosti, v rozsahu stanoveném stupněm závislosti podle § 8 zákona o sociálních službách. Podle § 8 citovaného zákona se osoba považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve a) stupni I. (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje každodenní pomoc nebo dohled při více než 12 úkonech péče o vlastní osobu a soběstačnost. V § 9 citovaného zákona pak zákonodárce vymezuje jednotlivé úkony, jejichž samostatné zvládnutí se hodnotí pro účely stanovení stupně závislosti na pomoci jiné osoby. V řízení v prvním stupni rozhoduje o přiznání příspěvku obecní úřad obce s rozšířenou působností, který podle § 25 odst. 1 pro účely rozhodování o příspěvku provádí sociální šetření, při kterém se zjišťuje schopnost samostatného života osoby v přirozeném sociálním prostředí z hlediska péče o vlastní osobu a soběstačnosti. Sociální šetření provádí sociální pracovník a o provedeném sociálním šetření se vyhotoví písemný záznam. Orgán prvního stupně požádá o posouzení stupně závislosti příslušnou okresní správu sociálního zabezpečení. Součástí žádosti je i záznam o sociálním šetření a kopie žádosti osoby o příspěvek. Nosným ustanovením § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách je stanoveno, že při posuzování stupně závislosti osoby vychází okresní správa sociálního zabezpečení ze zdravotního stavu osoby doloženého nálezem ošetřujícího lékaře, z výsledku sociálního šetření a zjištění potřeb osoby, popř. z výsledků funkčních vyšetření a z výsledku vlastního vyšetření posuzujícího lékaře. Příslušná okresní správa sociálního zabezpečení sdělí správnímu orgánu prvního stupně výsledek posouzení stupně závislosti, které je součástí rozhodnutí.

Z ustanovení § 28 odst. 2 ve spojení s § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách vyplývá, že v rámci odvolacího řízení se obdobně jako v řízení před správním orgánem prvního stupně vyžaduje posouzení stupně závislosti osoby žadatele na pomoci jiné osoby s tím, že pro účely odvolacího řízení toto posouzení provede na žádost krajského úřadu jako odvolacího správního orgánu příslušná posudková komise Ministerstva práce a sociálních věcí. Posudková komise je při posuzování stupně závislosti povinna rovněž vycházet v souladu s § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách ze zdravotního stavu osoby, doloženého nálezem ošetřujícího lékaře, z výsledku sociálního šetření a zjištění potřeb osoby, popř. z výsledků funkčních vyšetření a z výsledku vlastního vyšetření posuzujícího lékaře. Tyto skutečnosti pak musí najít svůj odraz v písemném zpracování posudku. Na takový posudek je třeba klást požadavky úplnosti a přesvědčivosti, neboť je rozhodujícím důkazem pro rozhodnutí krajského úřadu o odvolání osoby proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně v řízení o příspěvku.

Výkladem uvedených ustanovení se zabírala jak judikatura krajských správních soudů, tak nedávná judikatura Nejvyššího správního soudu. Rozsudky Nejvyššího správního soudu (ze dne 23. 9. 2009, č.j. 4 Ads 57/2009 – 53, ze dne 30. 9. 2009, č.j. 4 Ads 50/2009 – 63, ze dne 3. 2. 2010, č.j. 3 Ads 77/2009 – 59) uvedená ustanovení zákona o sociálních službách jednoznačně vykládají tak, že na posudek posudkové komise jako rozhodující důkaz obstaraný v odvolacím řízení o příspěvku je třeba klást požadavky na jeho úplnost a přesvědčivost. V opačném případě totiž nemůže být posudek podkladem

pro odvolací správní orgán, který z něj vychází a který tento rozhodující důkaz musí zhodnotit z hlediska celistvosti a přesvědčivosti jeho odůvodnění. Nejvyšší správní soud rovněž odůvodnil, že ustanovení § 16a odst. 3 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci sociálního zabezpečení, v němž je uvedeno, že orgán sociálního zabezpečení příslušník posouzení zdravotního stavu zašle orgánu, který o posouzení požádal pouze ty části posudku, které obsahují údaje o zdravotním stavu posuzované osoby, nemůže být překážkou shora uvedenému požadavku na odůvodnění posudku. Tento požadavek vyplývá z podstaty věci soudního přezkumného řízení. Aby správní soud mohl ověřit, že požadavky § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách byly splněny, musí být doložitelné obsahem správního spisu, třebaže za využití pravidel ochrany údajů o zdravotním stavu posuzované osoby.

V souzeném případě sice žalovaný v souladu s § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, v odvolacím řízení obstaral posudek posudkové komise, která posoudila stupeň závislosti žalobce na pomoci jiné osoby. Ovšem obsah posudku žalovaný v podstatě přepsal do odůvodnění svého rozhodnutí, aniž by vypracovaný rozsudek sám jakkoli hodnotil. V posudku posudkové komise ze dne xx je uvedeno složení posudkové komise a to, že žalobce nebyl jednání přítomen. Tyto skutečnosti však žalovaný do odůvodnění rozhodnutí pouze přepsal, aniž by zhodnotil, zda složení komise tak, jak byla uvedena, případně odpovídalo zákonným ustanovením. Rovněž nijak nebyla hodnocena skutečnost, že žalobce nebyl vůbec posouzení před posudkovou komisí přítomen. Z posudku sice vyplývá, že posudková komise nezjistila žádnou významnou změnu zdravotního stavu žalobce, z posudku ovšem nelze vyčíst na základě jakých podkladů toto konstatování posudková komise zjistila. Z posudku rovněž nelze zjistit, na základě jakých lékařských zpráv bylo posouzení zdravotního stavu žalobce pro účely řízení o příspěvku učiněno. V posudku také nebylo ani konstatováno, zda posudková komise měla k dispozici nález ošetřujícího lékaře, který by zdravotní stav žalobce dokládal. Z posudku rovněž nevyplývá, jak byl nález ošetřujícího lékaře a případně další lékařské zprávy hodnoceny v rámci funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce na schopnost zvládat jednotlivé úkony uvedené v § 9 odst. 1, odst. 2 zákona o sociálních službách. Rovněž z posudku nelze vyčíst, jak posudková komise naložila s lékařskými zprávami, které žalobce přiložil k podanému odvolání. Z vypracovaného posudku pak již nelze vůbec vyčíst, jak byl hodnocen záznam o šetření závislosti osoby na pomoci jiné osoby vypracovaný sociální pracovníci na základě šetření ze dne xx. Posudková komise neučinila vlastní vyšetření zdravotního stavu žalobce. Nelze zjistit, jestli vycházela ze záznamu o šetření ze dne xx a již vůbec nelze zjistit, z jakého důvodu a na základě jakých skutečností a podkladů dospěla posudková komise ke zcela jinému hodnocení toho, jaké úkony péče o vlastní osobu a jaké úkony soběstačnosti žalobce zvládá. Ze záznamu o šetření totiž vyplývá, že žalobce nezvládá celkem 19 úkonů péče o vlastní osobu a soběstačnosti, s touto skutečností se posudková komise nikterak nevypořádala a svoje odlišné posouzení samostatného zvládání jednotlivých úkonů neodůvodnila. Z tohoto důvodu se jeví posudek posudkové komise ze dne xx jako neúplný, nepřesvědčivý a nepřezkoumatelný.

Pokud žalovaný z takového neúplného a řádně nezdůvodněného posudku posudkové komise vycházel za stavu, kdy ani součástí spisu nebyly podklady ve smyslu § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách (byť jak již soud uvedl shora při zachování ochrany citlivých osobních údajů o zdravotním stavu žalobce), rozhodoval žalovaný na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu. Pokud žalobce namítal, že nebyl jednání posudkové komise

přítomen a nebylo provedeno jeho vyšetření zdravotního stavu posudkovou komisí s tím, že namítal, jaké úkony péče o vlastní osobu a soběstačnosti nezvládá, soud tyto námitky v podstatě nemůže ani na základě rozhodnutí žalovaného přezkoumat, neboť s namítanými skutečnostmi se žalovaný žádným způsobem v odůvodnění svého rozhodnutí tak, jak již soud uvedl, nevypořádal. Z uvedeného důvodu soud zrušil žalobou napadené rozhodnutí žalovaného pro vady řízení podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s., neboť žalovaný rozhodoval na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu věci.

Krajský soud využil možnosti, které mu dává ustanovení § 78 odst. 3 s. ř. s., a zároveň přistoupil ke zrušení rozhodnutí magistrátu jako správního orgánu prvního stupně. Totéž pochybení při vedení řízení jaké soud vytknul žalovanému, lze totiž také vytknout magistrátu jako správnímu orgánu prvního stupně. Podle § 25 odst. 4 zákona o sociálních službách OSSZ pouze sdělí příslušnému rozhodujícímu obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností výsledek svého posouzení stupně závislosti osoby, nicméně ani zde nelze rezignovat na požadavek přezkoumání správnosti takového postupu. V souzeném konkrétním případě totiž nijak OSSZ ve výsledku posouzení stupně závislosti žalobce nezdůvodnila, z jakého důvodu hodnotila pouze 9 z 18 úkonů ve smyslu § 9 citovaného zákona tak, že žalobce je každodenně nezvládne bez pomoci jiné osoby, ačkoliv v záznamu o šetření dospěla sociální pracovnice ke zcela jinému závěru, když uvedla, že žalobce nezvládá celkem 19 úkonů ve smyslu § 9 citovaného zákona. Přitom je podle § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách záznam o šetření vypracovaný správním orgánem prvního stupně podkladem OSSZ při posuzování stupně závislosti. S uvedeným rozporem se posouzení stupně závislosti žalobce na pomoci jiné fyzické osoby učiněné lékařkou OSSZ nijak nevypořádalo, proto se i posouzení OSSZ jeví jako nedostačující a nepřesvědčivé a bylo povinností magistrátu, aby se s takto zjevným rozporem nějakým způsobem vypořádalo.

Ze shora uvedených důvodů soud zrušil správní rozhodnutí vydaná v obou stupních. O žalobě soud mohl rozhodnout bez jednání v souladu s § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

V dalším řízení jsou správní orgány vysloveným právním názorem soudu vázány podle § 78 odst. 5 s. ř. s. V dalším řízení bude třeba, aby rozhodnutí magistrátu jako správního orgánu prvního stupně rozhodujícího o příspěvku vycházelo z řádného a přesvědčivého posouzení stupně závislosti žalobce, který musí OSSZ vypracovat v souladu s § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách, kdy musí zejména z výsledku jejího posouzení vyplývat také to, jak se vypořádala s výsledky sociálního šetření vypracovaného podle § 25 odst. 1 citovaného zákona. Rovněž musí být z obsahu správního spisu přezkoumatelné, zda měla OSSZ k dispozici podklady, ze kterých je povinna ve smyslu § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách vycházet. V případě, že bude podáno odvolání proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, bude povinností krajského úřadu jako odvolacího orgánu podle § 28 odst. 2 zákona o sociálních službách vyžádat si v souladu s § 4 odst. 2 ve spojení s § 28 odst. 2 zákona o sociálních službách posudek od posudkové komise. Vypracovaný posudek pak musí případně žalovaný hodnotit tak, jak bylo naznačeno, tedy hlediska toho, zda složení komise bylo řádné v souladu s příslušnými zákonnými ustanovení, zda komise případně zdůvodnila skutečnost, že neprovedla vlastní vyšetření žalobce, z posudku musí také vyplývat, jak byly hodnoceny podklady podle § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách z toho hlediska, jaký má dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav žalobce funkční dopad na schopnost zvládat jednotlivé úkony podle § 9 odst. 1 a odst. 2 zákona o sociálních službách.

O náhradě nákladů řízení bylo rozhodováno podle § 60 odst. 1 věta první s. ř. s., podle kterého účastník, který měl ve věci úspěch, má právo na náhradu nákladů před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Ačkoliv žalobce byl ve věci úspěšný, soud mu náhradu nákladů nepřiznal, neboť žalobci v soudním řízení náklady nevznikly, resp. žalobce jejich vznik soudu nijak nedoložil. Soud proto vyslovil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě 2 týdnů po doručení tohoto rozsudku k Nejvyššímu správnímu soudu prostřednictvím **soudu podepsaného**.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel dle § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen **advokátem**.

Kasační stížnost lze podat pouze **z důvodů** uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s., dle § 106 odst. 1 s. ř. s. musí kasační stížnost **obsahovat** kromě obecných náležitostí označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, údaj o tom, kdy mu rozhodnutí bylo doručeno.

V Liberci dne 9. srpna 2010.

Mgr. Lucie Trejbalová, v.r.
samosoudkyně